

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

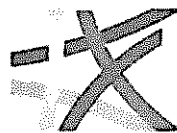
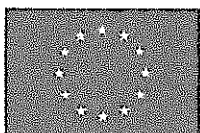
ЗАДАНИЕ
ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО
НА ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА
ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ“ 2021 –
2027г.

(на основание чл.19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и чл. 8б, ал.3 на Закона за опазване на околната среда)

Възложител: Министерство на регионалното развитие и благоустройството
(МРРБ)

2020 г.

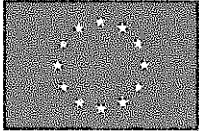
Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ	5
ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ	6
II. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	7
II.1. ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПРР ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 Г. И ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	7
II.1.1. ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА	7
II.1.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРР 2021-2027 Г.	8
II.1.3. ПРИОРИТЕТНИ ОСИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ В ПРР 2021-2027Г.....	9
II.1.4. АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПРР 2021-2027 Г.	21
III. ВРЪЗКА НА ПРР 2021-2027 Г. С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И СТРАТЕГИИ.....	21
IV. АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ОПРР	22
IV.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	23
IV.1.1. КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ НА СТРАНАТА	23
IV.1.2. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	25
IV.1.3. СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ	26
IV.1.4. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ.....	27
IV.1.5. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА.....	28
IV.1.6. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВИТЕ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕТО.....	28
IV.1.7. СЪСТОЯНИЕ НА ЛАНДШАФТ	29
IV.1.8. ЕЛЕМЕНТИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА (НЕМ).....	31
IV.1.8.1. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	31
IV.1.8.2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	32
IV.1.9. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО	32
IV.1.9. ОТПАДЪЦИ.....	32
IV.1.10. ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ.....	33
V. ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПРР 2021-2027Г	35
VI. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ С РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРР 2021-2027 Г.....	35

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

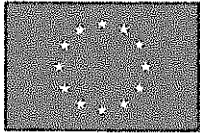

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.eufunds.bg

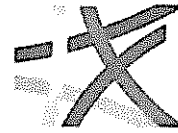
www.bgregio.eu

VII. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРР 2021-2027 Г., ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	35
VIII. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО И НАЧИНА, ПО КОЙТО СА ВЗЕТИ ПРЕДВИД ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПРР 2021-2027Г... 36	36
IX. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, В Т.Ч. И ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА В ДРУГИ ДЪРЖАВИ.....	36
X. МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПРР 2021-2027 Г. ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ	38
XI. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ	38
XII. МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ИЗПОЛЗВАНА НОРМАТИВНА БАЗА И ДОКУМЕНТИ И ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ.....	38
XIII. МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОПРР 2021-2027 Г.	40
XIV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА.....	41
XV. СПРАВКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ В ПРОЦЕСА НА ИЗГОТВЯНЕ НА ПРР 2021-2027 Г. И ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	41
XVI. НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА.....	41
XVII. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА	41

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

www.eufunds.bg

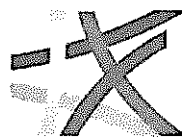
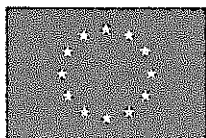
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

www.bgregio.eu

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“ с център Плевен
БДЗБР	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ с център Благоевград
БДИБР	Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ с център Пловдив
БДЧР	Басейнова дирекция „Черноморски район“ с център Варна
ДЕО	Доклад за Екологична оценка
ЕО	Екологична оценка
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗЗШОС	Закона за защита от шума в околната среда
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КФ	Кохезионен фонд
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
ПРР	Програма „Развитие на регионите“
ПИРО	Планове за интегрирано развитие на община
ПРР	Програма за развитие на регионите
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РКОНИК	Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата
РПИП	Регионални прединвестиционни проучвания
ФПЧ	Фини прахови частици

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

I. ВЪВЕДЕНИЕ

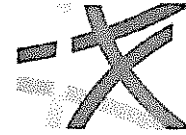
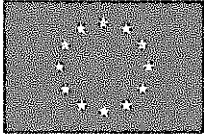
Заданието за обхват и съдържание на Доклада за Екологична оценка (ДЕО) на програма „Развитие на регионите” (ОПРР) 2021-2027 г. е изготвено в рамките на процедурата по екологична оценка (ЕО), в изпълнение на изискванията на чл. 19 а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). Заданието е съобразено с указанията в писмо с изх. №ЕО-28/06.10.2020 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), заведено в системата на МОСВ с вх №ЕО-28/16.09.2020 г., с което Министърът на околната среда и водите е определил да се извърши задължителна екологична оценка на проекта на ПРР 2021-2027 г.

Съгласно чл. 19, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за ЕО, през различните фази на подготовка на проекта на Програмата за развитие на регионите (ПРР) 2021-2027 г. и процедурата по ЕО, Възложителят ще проведе консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на програмата, с цел получаване и съобразяване на техните становища и бележки, по схема, която е изготвена като отделен документ.

Съгласно чл.19 а от Наредбата за ЕО, се изготвя и настоящото Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка (ДЕО). Заданието се предоставя за консултации на:

- Министерство на околната среда и водите (МОСВ);
- Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Регионалните инспекции по околна среда и води в България (РИОСВ – Благоевград, РИОСВ - Бургас, РИОСВ - Варна, РИОСВ - Велико Търново, РИОСВ - Враца, РИОСВ - Монтана, РИОСВ – Пазарджик, РИОСВ - Плевен, РИОСВ - Пловдив, РИОСВ - Русе, РИОСВ - София, РИОСВ - Смолян, РИОСВ - Стара Загора, РИОСВ - Хасково, РИОСВ - Шумен);
- Басейнова дирекция „Дунавски район”, с център гр. Плевен (БДДР);
- Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“, с център гр. Благоевград (БДЗБР);
- Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“, с център гр. Пловдив (БДИБР);
- Басейнова дирекция „Черноморски район“, с център гр. Варна (БДЧР);
- Тематичната работна група за разработване на ОПРР 2021-2027 г.;
- Обществеността.

За изготвяне на заданието е ползван опита на независимите експерти, на които е възложено извършването на екологичната оценка на програмата, както и нормативните изисквания за извършване на екологична оценка, регламентирани в Закона за опазване

на околната среда и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка (ЕО) на планове и програми. Съгласно тези изисквания:

- Докладът за екологична оценка се оформя като единен документ, който включва съдържателна част по чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда;
- списък на експертите и ръководителя на екипа, изготвили доклада за екологична оценка;
- декларации на всеки от експертите (по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за ЕО);
- справка за проведени консултации и изразените при консултациите мнения, предложения, както и за начина на отразяването им; приложения;

Консултации по доклада за ЕО се извършват по реда и сроковете на чл. 20 и чл. 21 от Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО на планове и програми. Като самостоятелно приложение към доклада за екологична оценка се изготвя нетехническо резюме, в обем не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Резюмето не съдържа технически термини, написано е на разбираем за широката общественост език и съдържа необходимите нагледни материали – карти, снимки, схеми и др.

Заданието се предоставя на Възложителя, както и Схемата за провеждане на консултации с обществеността (изготвена като отделен документ съгласно изискванията на чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО) на заинтересовани страни и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на ПРР 2021-2027г., за техните становища, бележки и изисквания, които да бъдат включени и разгледани подробно в доклада за ЕО на ОПРР 2021 -2027г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Име, седалище и единен идентификационен номер на юридическото лице

Деница Николова – зам. министър на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)

Пълен пощенски адрес: ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ №17-19

Телефон: 02/94 05 900

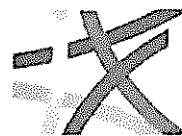
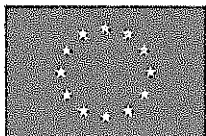
Ел. поща (e-mail): DDimov@mrrb.government.bg

Лице за връзка: Димчо Димов – и.д. началник отдел “Координация и оценка“, ГД СППРР, МРРБ

Пълен пощенски адрес: гр. София, бул. „Цар Борис III“, №215

Телефон: 02/940 5653

Ел. поща (e-mail): DDimov@mrrb.government.bg

II. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка (ДЕО) е изготвено в съответствие с изискванията на чл. 86, ал. 3 от *Закона за опазване на околната среда* и указанията, посочени в писмото на Министъра на околната среда и водите, заведено в системата на МОСВ с вх №ЕО-28/16.09.2020 г.

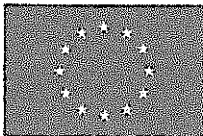
II.1. ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПРР ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 Г. И ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

II.1.1. Основание за изготвяне на програмата

Към настоящия момент страната ни е в процес на подготовка за следващия програмен период 2021-2027 г. на политиката на Европейския съюз. С приемането на Постановление № 142 на Министерски съвет от 2019 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете на Европейския съюз за програмния период 2021 – 2027 г. се установява правната рамка за подготовка на програмните документи за новия програмен период. С Решение №196 на Министерски съвет от 11 април 2019 г. са одобрени Анализ на социално-икономическото развитие на България 2007-2017 г. за определяне на националните приоритети за периода 2021-2027 г., списък с целите на политиките, които да бъдат подкрепени през програмен период 2021-2027 г., и на Списък с програми и водещи ведомства за разработването им.

Основни цели на политиките, които да бъдат подкрепени в България през програмен период 2021-2027 г. от европейските фондове са:

- а) По-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход;
- б) По-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към измененията на климата и превенция и управление на риска;
- в) По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на информационните и комуникационните технологии (ИКТ);
- г) По-социална Европа чрез реализиране на европейския стълб на социалните права;
- д) Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи.

Подготовката на Програма за „Развитие на регионите“ за програмен период 2021-2027 г. ще се основава на разпоредбите на проектите на регламенти за фондовете, попадащи в обхвата на Общата стратегическа рамка за програмен период 2021-2027г.

Програма за „Развитие на регионите“ 2021 - 2027 г е фокусирана върху териториалната цел на политиката „Европа по-близо до гражданите“. Програмата ще допринесе за осъществяването на целите на политиката, особено по отношение на предвидените мерки, свързани с индустриалните зони, енергийната ефективност, устойчивата мобилност, инфраструктурата за секторните политики, свързани и т.н.

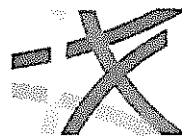
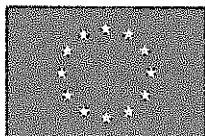
В съответствие с член 22 от проекта на Регламента за общоприложими разпоредби (ROP), Програмата за развитие на регионите (ППР) ще се изпълнява чрез прилагането на инструменти за интегрирано териториално развитие, включително ИТИ, с цел постигане на по-добър инвестиционен фокус, по-ефективни и ефикасни интервенции, засилен междусекторен диалог между различни заинтересовани страни и подхода за интегрирано териториално развитие.

Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., се разработва съобразно със:

- Постановление № 142 на МС от 2019 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете на ЕС за програмен период 2021-2027 г.;
- РМС № 196 от 11 април 2019 г. за одобряване на Анализ на социално-икономическото развитие на България 2007-2017 г. за определяне на националните приоритети за периода 2021-2027 г.;
- РМС № 335 от 7 юни 2019 година за одобряване на индикативно финансово разпределение на средствата от Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд за програмен период 2021-2027 г. по цели на политиката и програми;
- РМС № 368 от 25 юни 2019 г. за одобряване на списък с действия, отговорни институции и срокове за изпълнение на хоризонталните и тематичните отключващи условия за средствата от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство, фонд „Убежище и миграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за управление на границите и визите за програмен период 2021-2027 г.

II.1.2. Основни цели на ППР 2021-2027 г.

Основната цел на ППР за периода 2021-2027 г. и в частност на политиката на регионалното развитие в България е да създаде жизнени, икономически силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между- и вътрешнорегионалните различия.

Специфичните цели, които се поставят в ПРР 2021-2027 г., включват:

- Справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението;
- Увеличаване на икономическия растеж на българските региони;
- Насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции.

Горепосочените цели се предвижда да бъдат постигнати чрез значителна промяна в отношението, възгледите и перспективите към регионалното развитие, което ще се реализира чрез прилагането на интегриран териториален подход. Във фокусът на интегрирания териториален подход е ефективното използване на потенциала на всяка територия в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия.

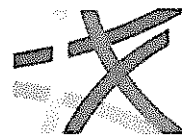
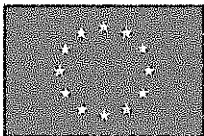
Програма за развитие на регионите е фокусирана върху териториалната цел на политиката „Европа по-близо до гражданите“. Програмата ще допринесе за осъществяването на целите на политиката, особено по отношение на предвидените мерки, свързани с индустриалните зони, енергийната ефективност и устойчивата мобилност, инфраструктурата за секторните политики, свързани с цел на политиката 4 и т.н.

II.1.3. Приоритетни оси и специфични цели в ПРР 2021-2027г.

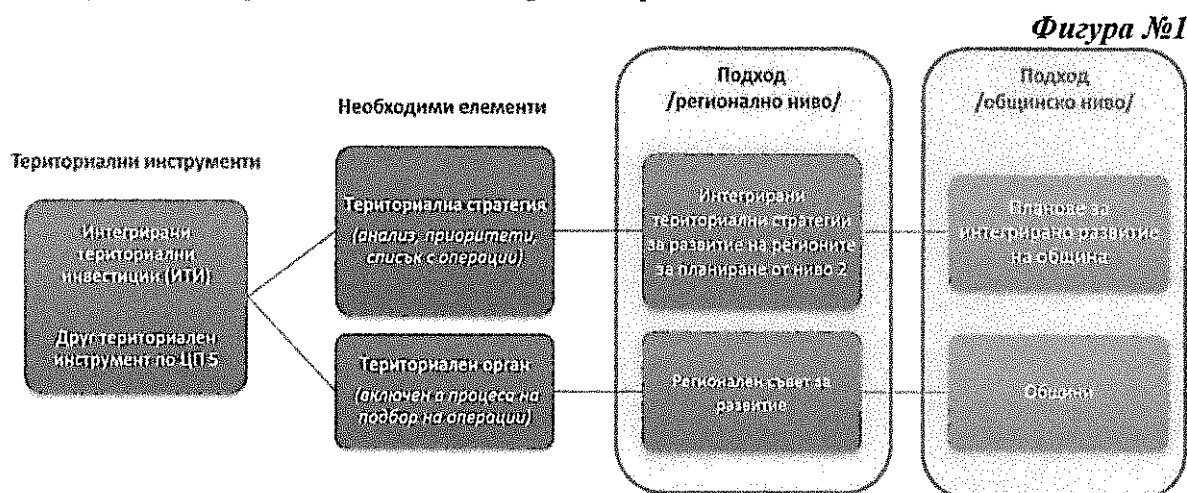
Програмата ще включва **2 специфични приоритета** - един за интегрирано градско развитие и друг за интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2. Предвиден е и приоритет за техническа помощ, за да се улесни прилагането на новия териториален подход. Интегрираният териториален подход в България ще бъде изпълнен на базата на интегрирани териториални стратегии, съгласно член 23 от РОР и националното законодателство, свързано с политиката за регионално развитие:

- **Приоритет 1 - За интегрирано градско развитие:** Териториални стратегии в този случай са Плановите за интегрирано развитие на община (ПИРО) за целевите градски общини. Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Подкрепените операции ще бъдат избирани от съответните отговорни териториални органи – Звено за предварителен подбор на проекти и Комитет за подбор на проекти.
- **Приоритет 2 – За интегрирано териториално развитие на регионите за планиране от ниво 2:** Интегрираните териториални стратегии в този случай са Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 (ИТСР). Планираният период на действието им е 2021-2027 г.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Регионалните съвети за развитие ще функционират като териториални органи, отговорни за прилагането на тези стратегии и за предварителния подбор на проекти и мерки, които да бъдат финансирани.

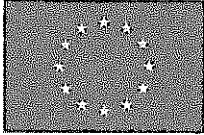

В обхвата на ПРР 2021-2027 попадат всички градски общини на територията на България. В рамките на Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ целенасочено ще бъдат подпомогнати 10 градски общини: столицата София като център от 1-во йерархично ниво, големите градове-центрове от 2-ро йерархично ниво с национално значение за територията на районите - Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен, както и градските центрове от 3-то йерархично ниво Видин, Велико Търново и Благоевград с оглед на тяхното стратегическо местоположение в националната територия и съхранен потенциал за изкачване до 2-ро йерархично ниво, съгласно изводите и препоръките в актуализираната Национална концепция за пространствено развитие периода 2013-2025г.

Всички градски общини на територията на България, с изключение на 10-те градски общини по Приоритет 1, ще имат възможност да получат подкрепа по Приоритет 2, чрез изпълнение на интегрирани териториални инвестиции в съответствие с чл. 22 от проекта за POP за територията на 6-те региона за планиране от ниво 2.

Приоритет 1 на ПРР: Интегрирано градско развитие

В рамките на Приоритет 1 ще бъдат подкрепени 10 градски общини в България, основните центрове на растеж, съгласно актуализираната НКПР. Това са следните градски общини: Видин, Плевен, Русе, Велико Търново, Варна, Бургас, Стара Загора, Пловдив, София и Благоевград. Всички 10 градски общини образуват общо 4 градски кълъстера, разпределени по региони за планиране от ниво NUTS 2. Всеки градски кълъстер разполага с отделен бюджет, в рамките на който включените градски общини изпълняват

съвместни проекти и се кооперират, за да постигнат по-големи резултати и ефект на съответната територия.

В зависимост от обхвата на Фонда за справедлив преход, може да се наложи евентуална промяна в обхвата на възможностите за финансиране и допустимите дейности за някои от общините по Приоритет 1 на ПРР.

Мерките, които ще бъдат финансирани по Приоритет 1, трябва да отговарят на следните две основни изисквания:

1. Видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат предварително идентифицирани в плановете за интегрирано развитие на общините, разработени от местните общински власти (подход „отдолу-нагоре“).
2. Мерките, свързани със секторните политики, трябва да се основават на предварително картиране на нуждите на национално ниво от държавните институции и агенции, отговорни за разработването на тези политики и надлежно отразени в плановете за интегрирано развитие на общините (подход „отгоре-надолу“).

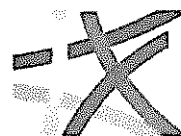
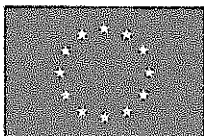
• **Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност:**

- техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество;
- инфраструктура (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални зони.

• **Енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради:**

Обновяването на жилищните и обществени сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Република България с хоризонт до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, включително:

- Изпълнение на мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност на сградите, в т.ч.:
 - ✓ По външните сградни ограждащи елементи: подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.), топлинно изолиране на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.);
 - ✓ По системите за поддържане на микроклимата: основен ремонт, модернизация или подмяна на локални източници на топлина/котелни стопанства или прилежащите им съоръжения; изграждане на системи за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници за енергийните потребности на сградата, ако това е технически възможно и икономически целесъобразно; ремонт или подмяна на системите за отопление, охлаждане и вентилация на сградата за повишаване на енергийната ефективност; реконструкция на вертикалната система

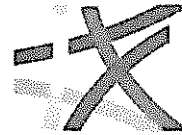
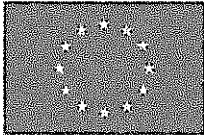

за отопление; ремонт или подмяна на електрическата инсталация и изпълнение на енергоспестяващо осветление; инсталиране на система за автоматично централизирано управление на топлоподаването при локални източници; инсталиране на система за автоматизирано централизирано управление на осветлението; газифициране на сгради; мерки за повишаване на енергийната ефективност на асансьорите.

- Дейности по конструктивно възстановяване/усилване, които са предписани като задължителни в техническото обследване на сградите.
- СМР по сградите, които обхващат: ремонт на покрив; подмяна на асансьори; ремонт на стълбищна клетка, площадки, коридори, асансьори и др.;
- Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и възстановяване на първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването.
- Обследвания за енергийна ефективност и технически обследвания на съществуващи сгради.
- Подобряване достъпа за лица с увреждания до гореспоменатите сгради.

• **Устойчива градска мобилност:**

- Разработване на планове за управление на движението и въвеждане на Интелигентни транспортни системи (ИТС), включващи автоматизирани системи за управление и контрол на движението, за откриване на МПС и за локализация и осигуряване на предимство на МПС от обществения градски транспорт, системи за информация на пътниците в реално време, автоматизирани системи за продажба на билети, подсистеми за връзка, системи за видеонаблюдение за центровете за градска мобилност и др.
- Подобряване на достъпността на спирките на обществения градски транспорт и довеждащата до тях инфраструктура (подлези и надлези);
- Обновяване на транспортната инфраструктура, включително инфраструктура за алтернативни горива за нуждите на обществения градски транспорт, като например гнездовата и контактна мрежа, подобряване на спирки, депа, бази за ремонт, поддръжка и оборудване, зарядни станции;
- Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони и населени места, попадащи в обхвата на градската община;
- Осигуряване на системи за защита от шума;
- Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, в това число закупуване на нов, екологосъобразен подвижен състав за нуждите на градския транспорт, който отговаря на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт.
- Изграждане/обновяване/реконструкция на улични мрежи и транспортна

- инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези и др.) като елементи на техническата инфраструктура съгласно чл. 64 (1) от ЗУТ) във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт;
- Инфраструктура за развитие на велосипеден транспорт – велосипедни алеи, паркинги за велосипеди, специализирани пътни знаци, сигнализация и др.

Изграждане/обновяване/реконструкция на пешеходни алеи и тротоари, пешеходни зони, подлези, надлези, транспортна инфраструктура, включително свързани дейности, като поставяне на пътни знаци, информационни табели, маркировка и др., като част от интегрираната система за градски транспорт;

Подобряване на връзките между интегрирания градски транспорт, междуградския автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози — обновяване на общински автогари и съответните предгарови пространства общинска собственост, автобусни спирки на градския транспорт, осигуряващи лесен трансфер към следващия по вид транспорт и логични връзки между елементите на инфраструктурата и други;

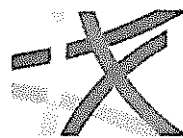
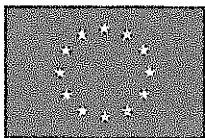
Изграждане/обновяване/реконструкция на зони за паркиране и други мерки по организация на паркирането в близост до ключови възли на обществения градски транспорт извън градския център.

- **Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност:**

- пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа на територията на 10-те градски общини извън TEN-T мрежата;
- пътища IV клас на територията на 10-те градските общини (при солидна обосновка и при доказана нужда за постигане целите на социално включване и икономическо развитие);
- всички видове мерки за пътна безопасност, включително интелигентни транспортни системи, превенция и повишаване на осведомеността.

- **Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства, вкл.:**

- изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради;
- мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, включително пътна безопасност и подобряването на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти;
- обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики;
- създаване на достъпна архитектурна среда

• **Образователна инфраструктура:**

- инфраструктура за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини;
- доставка и монтаж на специфични и иновативни инструменти и оборудване за подкрепената инфраструктура.

• **Общинско жилищно настаняване:**

- подкрепа за осигуряването на модерни и достъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от население и други групи в неравностойно положение, включително роми, чрез изграждане, реконструкция, ремонт и разширяването на достъпни жилища за настаняване на представители на целевите групи и рехабилитация на прилежащите пространства;
- подкрепа за прилагане на иновативни подходи за финансиране на жилищната политика в общините, включително експериментирание и връзки с устойчивото градско развитие;
- насърчаване на архитектурния дизайн и изграждането на жилища, прилагачи принципи за устойчивост на околната среда, със специално внимание към смекчаването и адаптирането на изменението на климата.

• **Здравна и социална инфраструктура:**

- развитие на здравна и социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи, възрастни хора, хора с увреждания или деца, включително детски ясли;

• **Култура и спорт:**

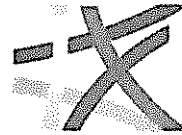
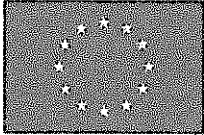
- инфраструктура и оборудване за масов спорт;
- инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради.

• **Туризм:**

- мерки, свързани с развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура.

Хоризонтална и задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство. В допълнение, в случай на ново строителство или обновяване на сграда, изпълнението на всички необходими мерки за енергийна ефективност също ще бъде задължително изискване.

Градските общини, попадащи в обхвата на Приоритет 1 (или заинтересовани страни на тяхната територия) могат да си партнират помежду си или с други общини от същия

или друг регион (или заинтересовани страни на тяхната територия) за изпълнението на концепции за ИТИ в съответствие със съответната интегрираната териториална стратегия на съответния регион за планиране от ниво

Една от възможностите е включването им като партньор по проект, отговорен за изпълнението на "меки" мерки, свързани с обмен на опит, добри практики, трансфер на знания и други. Другите възможности са да участват в концепция за ИТИ с проект, финансиран със собствен принос, с финансови инструменти или със средства от бюджета на градския клъстер по Приоритет 1 в рамките на 30 % от общата му стойност, специално заделени за участие на потенциални бенефициенти, попадащи в обхвата на Приоритет 1 в концепции за ИТИ на ниво регион за планиране. Така например, инвестициите за здравеопазване и пътища могат да бъдат осъществявани със средства от този заделен бюджет, предвид че те обикновено са с надобщинско значение и принос към развитието на целия регион.

Приоритет 2 на ПРР: Интегрирано териториално развитие на регионите

Всички градски общини на територията на България, с изключение на 10-те градски общини по Приоритет 1, ще имат възможност да получат подкрепа по ПРР 2021 - 2027. В момента тече процес по промяна на дефиницията за селска община (предвидено намаляване на броя на населението в административния център от 30 000 на 15 000 жители). След приемането на предложените промени, общо 40 градски общини ще бъдат включени в обхвата на Приоритет 2 на ПРР 2021 - 2027 г.

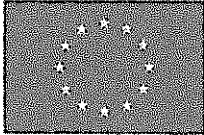
В зависимост от обхвата на Фонда за справедлив преход, може да има нужда от евентуална промяна в обхвата на възможностите за финансиране и допустимите дейности за някои общини по Приоритет 2 от ПРР 2021 - 2027 г.

Мерките, които ще бъдат финансирани по Приоритет 2, трябва да отговарят на следните две основни изисквания:

1. Видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат предварително идентифицирани в интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите от ниво NUTS 2 (подход „отдолу-нагоре“).
2. Мерките, свързани с прилагането на някои секторни политики, които ще да бъдат подкрепени, трябва да се основават на предварително картиране на нуждите на национално и регионално ниво, изготвено от държавните институции и агенции, отговорни за тези политики, и надлежно отразени и включени в интегрираните териториални стратегии за развитие от регионите от ниво NUTS 2 (подход „отгоре-надолу“).

В рамките на интегрирания подход за териториално развитие, инвестициите за интегрирано териториално развитие на регионите от ниво 2 в България в периода 2021 - 2027 г. ще бъдат подпомагани чрез прилагане на концепции на ИТИ с комбинираното

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез

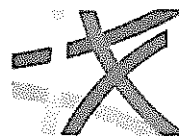
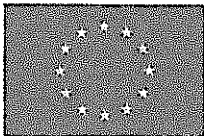
финансиране на различни програми, Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони и други източници на финансиране, включително рециклирани средства от прилагането на финансовите инструменти от предишните програмни периоди (където е приложимо). ПРР 2021 - 2027 г. ще подкрепя всички мерки, допустими за финансиране от ЕФРР, в съответствие със специфичните нужди и потенциали на територията и които не могат да бъдат финансирани по секторните програми. Видовете мерки, които могат да бъдат подкрепени по линия на ПРР 2021 - 2027 г., са в следните области:

- **Здравна и социална инфраструктура**, включително детски ясли
- **Образователна инфраструктура** за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини и професионално обучение
- **Културна инфраструктура**
- **Спортна инфраструктура**
- **Жилищно настаняване**, включително обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики;
- **Енергийна ефективност и кръгова икономика**, в т.ч.:

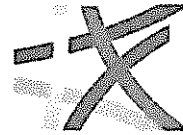
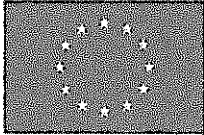
Обновяването на жилищните и обществени сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Република България с хоризонт до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, включително:

- Изпълнение на мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност на сградите, в т.ч.:

- ✓ По външните сградни ограждащи елементи: подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.), топлинно изолиране на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.);
- ✓ По системите за поддържане на микроклимата: основен ремонт, модернизация или подмяна на локални източници на топлина/котелни стопанства или прилежащите им съоръжения; изграждане на системи за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници за енергийните потребности на сградата, ако това е технически възможно и икономически целесъобразно; ремонт или подмяна на системите за отопление, охлаждане и вентилация на сградата за повишаване на енергийната ефективност; реконструкция на вертикалната система за отопление; ремонт или подмяна на електрическата инсталация и изпълнение на енергоспестяващо осветление; инсталиране на система за автоматично централизирано управление на топлоподаването при локални източници; инсталиране на система за автоматизирано централизирано управление на осветлението; газифициране на сгради; мерки за повишаване на енергийната ефективност на асансьорите.

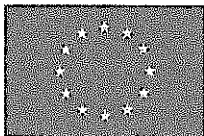
- Дейности по конструктивно възстановяване/усилване, които са предписани като задължителни в техническото обследване на сградите.
 - СМР по сградите, които обхващат: ремонт на покрив; подмяна на асансьори; ремонт на стълбищна клетка, площадки, коридори, асансьори и др.;
 - Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и възстановяване на първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването.
 - Обследвания за енергийна ефективност и технически обследвания на съществуващи сгради.
 - Подобряване достъпа за лица с увреждания до гореспоменатите сгради.
- **Инвестиции за устойчива градска мобилност:**
- Разработване на планове за управление на движението и въвеждане на Интелигентни транспортни системи (ИТС), включващи автоматизирани системи за управление и контрол на движението, за откриване на МПС и за локализация и осигуряване на предимство на МПС от обществения градски транспорт, системи за информация на пътниците в реално време, автоматизирани системи за продажба на билети, подсистеми за връзка, системи за видеонаблюдение за центровете за градска мобилност и др.
 - Подобряване на достъпността на спирките на обществения градски транспорт и довеждащата до тях инфраструктура (подлези и надлези);
 - Обновяване на транспортната инфраструктура, включително инфраструктура за алтернативни горива за нуждите на обществения градски транспорт, като например гнездовата и контактна мрежа, подобряване на спирки, депа, бази за ремонт, поддръжка и оборудване, зарядни станции;
 - Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони и населени места, попадащи в обхвата на градската община;
 - Осигуряване на системи за защита от шума;
 - Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, в това число закупуване на нов, екологосъобразен подвижен състав за нуждите на градския транспорт, който отговаря на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт.
 - Изграждане/обновяване/реконструкция на улични мрежи и транспортна инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези и др.) като елементи на техническата инфраструктура съгласно чл. 64 (1) от ЗУТ) във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт;
 - Инфраструктура за развитие на велосипеден транспорт – велосипедни алеи, паркинги за велосипеди, специализирани пътни знаци, сигнализация и др.

- Изграждане/обновяване/реконструкция на пешеходни алеи и тротоари, пешеходни зони, подлези, надлези, транспортна инфраструктура, включително свързани дейности, като поставяне на пътни знаци, информационни табели, маркировка и др., като част от интегрираната система за градски транспорт;
 - Подобряване на връзките между интегрирания градски транспорт, междуградския автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози — обновяване на общински автогари и съответните предгарови пространства общинска собственост, автобусни спирки на градския транспорт, осигуряващи лесен трансфер към следващия по вид транспорт и логични връзки между елементите на инфраструктурата и други;
 - Изграждане/обновяване/реконструкция на зони за паркиране и други мерки по организация на паркирането в близост до ключови възли на обществения градски транспорт извън градския център.
- **Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност:**
 - пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа извън TEN-T мрежата на територията на цялата страна;
 - пътища IV клас на територията на градските общини (при покриване на определени критерии и обосновка за необходимост);
 - всички видове мерки за пътна безопасност, включително интелигентни транспортни системи, превенция и повишаване на осведомеността и др.
 - **Качествена и безопасна среда, включително зелена инфраструктура;**
 - **Мерки за насърчаване на икономическата активност** (включително инвестиции в индустриални зони или друга инфраструктура за развитие на икономически дейности и подкрепа за иновации и развитие на МСП);
 - **Туризм;**
 - **Културно-историческо наследство;**
 - **Други действия, допустими по ЕФРР и идентифицирани въз основа на подхода „отдолу-нагоре“**, при спазване на ясна процедура за демаркация с други програми.

Хоризонтална и задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство. В допълнение, в случай на ново строителство или обновяване на сграда, изпълнението на всички необходими мерки за енергийна ефективност също ще бъде задължително изискване.

Подходящата демаркация и допълняемост между програмите и липсата на двойно финансиране ще бъде подсигурано на нивото на предварителен подбор на концепциите за ИТИ в регионалните съвети за развитие и допълнително по време на процеса на подбор

на проекти, изпълняван от всеки един УО преди подписване на договорите за безвъзмездна финансова помощ с бенефициентите.

Приоритет 3 на ПРР: Техническа помощ

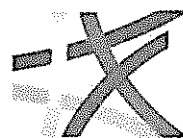
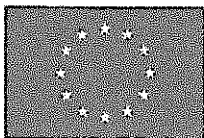
В съответствие с член 30 на проекта за РОР за програмния период 2021-2027 г., България планира да използва техническа помощ за ефективно управление и администриране на подкрепата за регионално развитие по ЕФРР.

УО на ПРР 2021 - 2027 г предвижда да подкрепя мерки във всяка една област на интервенция, съгласно Приложение I към проекта на РОР, като предвижда следния индикативен списък от дейности за подкрепа:

- Информация и комуникация: подобряване на обмена на информация, включително чрез иновативни инструменти и уеб-базирана платформа с цел достигане до по-широк кръг хора и до по-голям брой целеви групи; организиране на информационни събития (конференции, информационни дни, и т.н.), посветени на възможности за финансиране, постигнати резултати от програмата, предстоящи събития и процедури за кандидатстване; прилагане на мерки за подобряване на видимостта на подкрепата от ЕСИФ, в т.ч. мерки за публичност, изпълнявани от регионалните съвети за развитие.
- Подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол – дейности, насочени към подобряване на контрола, одита и юридическите и представителните услуги; дейности по оценка на административния процес.
- Оценка и проучвания, събиране на данни - оценки на ефективността и ефикасността на изпълнение на програмата, включително събиране на данни; извършване на проучвания, анализи, включително за нуждите на подготовката за програмния период след 2027 г.; въпросници за получаване на обратна връзка от бенефициентите.
- Укрепване на капацитета на органите на държавите членки, бенефициентите и съответните партньори: дейности, насочени към обезпечаване на ефективен работен процес за прилагане на регионалната политика; разработване на практически насоки и семинари за бенефициенти, членове на РСР, партньори; семинари и обучения за служителите на УО, РСР, градските власти, участващи в изпълнението на програмата, други бенефициенти, членове на Комитета за наблюдение; участие в обучения и форуми, ръководени от ЕС; организиране и участие в съвместни семинари от други УО; стимулиране на служителите; техническо оборудване.

Управляващият орган планира да задели по-голямата част от средствата за дейностите, свързани с укрепване на капацитета на органите на държавата-членка, бенефициентите и съответните партньори. Мотивите за това решение се основават на факта, че е необходимо достатъчно финансиране за успешната реализация на подхода

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

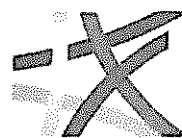
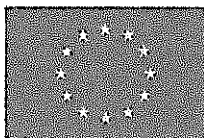

„отдолу-нагоре“, който ще бъде приложен в програмния период 2021-2027 г.

УО на ПРР възнамерява да използва възможността, предвидена в чл. 32 от проекта за РОР и да допълни техническата помощ с целеви мерки за изграждане на административен капацитет чрез финансиране, което не е свързано с разходи с цел укрепване капацитета и ефективността на публичните власти и органи.

Предвидените мерки ще се базират на резултатите от пилотен проект за укрепване на административния капацитет на УО на ПРР за подготовка за програмния период след 2020 г., който се изпълнява с подкрепата на ЕК и ОИСР. Изготвена е Пътна карта, включваща поредица от действия, които са взаимно свързани и целят цялостно въздействие и промяна. Пътната карта е структурирана около три области – 1. Управление на хората и организацията, 2. Укрепване на интегрираното стратегическо планиране на ОП и изпълнение на подхода „отдолу-нагоре“; и 3. Яснота и устойчивост на нормативната рамка. Всяка зона за подобрене включва набор от цели, общо 7 цели за трите зони, придружени от препоръчани действия или дейности, които УО може да предприеме:

1. Повишаване на ангажираността и мотивацията на служителите на УО - периодични проучвания на удовлетвореността сред служителите, изготвяне на пилотна схема за вътрешна мобилност за улесняване на кратковременни командировки в рамките на УО.
2. Разгръщане на организационна култура на учене и развитие, в т.ч. и на териториалните органи за селекция на проекти чрез анализиране на нуждите от обучения; подобряване на координация с други УО за обмен на успешни практики и решения на общи проблеми, разработване на практически наръчници, организиране на семинари за бенефициенти, териториални органи за селекция на проекти и регионални отдели.
3. Подобряване на синхронизацията на работния процес и организационната структура, придружено от ефективна вътрешна комуникация, изготвяне на план за действие, насочен към компетенциите и пропуските на служителите на база на преглед на нуждите, укрепване на комуникационния капацитет в УО.
4. Осигуряване на регионална и местна перспектива в дизайна на стратегията на програмата: поредица от семинари/срещи за РСР и регионалните отдели за представяне на концепцията за прилагане на интегриран регионален подход за периода 2021 – 2027; поредица от образователни или практически семинари за бенефициенти и други заинтересовани страни за стратегическото планиране и избор на приоритетите за следващата програма, механизми за финансиране от ЕС, инвестиционно бюджетиране, дизайн на проекти и изисквания за кандидатстване и други.
5. Актуализиране на отговорностите и ролите на УО и териториалните органи за селекция на проекти и подобряване на обмена на информация за по-ефективно управление и изпълнение на програмата: разработване и инициране на вътрешен и

външен консултативен процес със заинтересовани страни (напр. фокус групи, допълнени от въпросници) за идентифициране на потребностите от подобряване на капацитета на териториалните органи за селекция на проекти; създаване на редовни възможности за двустранна комуникация с бенефициентите, с териториалните органи за селекция на проекти и с регионалните отдели; създаване на вътрешна работна група/мрежа на РСР, и други.

6. Развиване на стратегическо проектиране и оптимизиране на процесите на мониторинг и контрол – въвеждане на подходяща система от индикатори за измерване на изпълнението на програмата за градския и териториален приоритети на ПРР 2021-2027, което да допринесе за събирането на данни, необходима за структуриране на подробния дизайн на програмата; разработване на възможности за информационно и статистическо докладване на показатели на общинско и регионално ниво, обучения на членовете на КН с цел повишаване на техния капацитет.

7. Намаляване на несигурността и сложността на регламентите и регулираните процеси - провеждане на редовни и достъпни обучения, изграждане на механизъм за обмен на знания за служители на УО – експерти и технически персонал, за разбирането и прилагането на новите правила и наредби.

II.1.4. Алтернативи за ПРР 2021-2027 г.

Като алтернативи могат да се посочат двата разработени до момента варианта на проекта на програмата – **вариант 1** от април 2020 г. и вариант 2 от септември 2020 г.

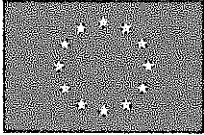
Предвид началния стадий на изготвяне на програмата, на по-късен етап ще бъдат идентифицирани и други варианти на проекта на ПРР 2021 - 2027 г., които ще бъдат анализирани като отделни алтернативи в ДЕО.

В ДЕО ще бъде направено подробно разглеждане на наличните към момента алтернативи (проекти на ПРР 2021-2027г.) в т.ч. „нулевата алтернатива”, която ще разглежда текущото състояние на околната среда без прилагането на ПРР 2021-2027г.

III. Връзка на ПРР 2021-2027 г. с други планове, програми и стратегии

В настоящият раздел ще бъдат разгледани съотносимите към проекта на ПРР 2021-2027г. планове, програми и стратегии, а именно:

- Национална програма за развитие: България 2030;
- Настоящата Оперативна програма „Региони в растеж“ (ОПРР) за периода 2014-2020 г.;
- Актуализация на Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.
- Национална стратегия за регионално развитие на Република България (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. и нейната междинна оценка;

- Проекти на Интегрирани териториални стратегии за шестте региона за планиране на ниво NUTS 2 за периода 2021-2027 г. (ИТСП) (Северен централен регион, Североизточен регион, Северозападен регион, Южен централен регион, Югозападен регион, Югоизточен регион);

В допълнение към изброените по-горе документи, към ППР 2021-2027 г. са съотносими и следните действащи и/или проекти на документи (към момента на изготвяне на настоящото задание някои от документите се актуализират, разработват за следващ период на действие, като в ДЕО ще бъдат съобразени актуалните такива):

- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.;
- Националната програма за реформи на България за 2019 г.;
- Планове за управление на речните басейни на Басейновите дирекции за периода 2016-2021 г. (в процес на актуализация);
- Планове за управление на риска от наводнения на Басейновите дирекции за периода 2016-2021 г. (в процес на актуализация);
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018 - 2024 г.
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.),
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. (в процес на актуализация);
- Стратегия и план за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г. (в процес на изготвяне);
- Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г.;
- Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000;
- Други.

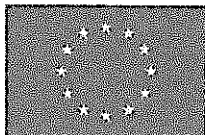
В доклада за екологична оценка ще бъде направен подробен анализ на начина на отчитане на изброените по-горе стратегии, планове и програми.

В ДЕО ще бъде направен анализ на съответствието на ОПР с целите по опазване на околната среда, поставени в посочените по-горе планове и програми.

IV. Аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ППР 2021 - 2027 г.

В доклада за екологична оценка ще бъде направен анализ на текущото състояние на околната среда по компоненти и фактори на околната среда на национално ниво, тъй като преоритезираните проекти на ППР 2021-2027 г., обхващат територията на областите и общините в цялата страна. Анализът и оценката на текущото състояние ще бъдат направени по следните подточки, като за целите на настоящото задание е представена резюмирана актуална информация за състоянието на околната среда към момента.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

(източник: Национален доклад за състоянието на околната среда, 2019г. - <http://eea.government.bg/bg/dokladi>)

IV.1. Климатични фактори и изменение на климата

IV.1.1. Климатични фактори на страната

На територията на България са обособени две климатични области: европейско-континентална и континенталносредиземноморска климатична области (източник: Л. Събев, Св. Станев, 1959; Ж. Гълъбов, 1982). Климатичните райони в България са представени на фигура IV.1.1).

Фигура №IV.1.1 Климатични райони в България

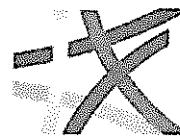
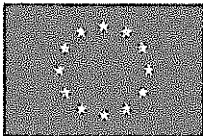

Легенда:

- A. Европейско-континентална климатична област
- A1 Умерено-континентална климатична подобласт
- A2 Преходно-континентална климатична подобласт
- B. Континентално-средиземноморска климатична област
- B1 - Южнобългарска климатична подобласт
- B2 - Черноморска климатична подобласт

Географското положение на България в Източната част на Балканския полуостров определя проявата на различни климатични влияния: от запад, югозапад и изток на Атлантически океан, Средиземно море и Черно море, от северозапад и североизток на

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

континенталната част на Европа, влиянието на пустинните и полупустинни райони на Северна Африка и Предна Азия /посредством континенталните тропични въздушни маси/ и влиянието на Арктика/ посредством арктичните въздушни маси/.

Най-голяма е климатообразуващата роля на Атлантически океан над който се формират богати на влага въздушни маси. Преносът им над Европа и Балканския полуостров става главно чрез дейността на Исландските циклони и Азорските антициклони. Поради това влиянието на Атлантически океан се наблюдава през цялата година. През лятото то определя хладно и дъждовно време, а през зимата - нахлуването на океански въздушни маси, съпроводени с обилни снеговалежи и относително по-меко време. При намаляване на това влияние през лятото настъпва засушаване и горещини, а през зимата продължителни и по-остри студове.

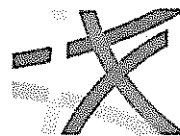
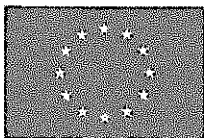
Климатичното влияние на Средиземно море се чувства по осезателно в южните райони на страната. Това климатично влияние е свързано с пренос на въздушни маси, формирани над Средиземно море и такива формирани над пустинните и полупустинни райони на Северна Африка или от средната и северна част на Атлантически океан, но променили своите физични свойства над морето. Преносът на въздушните маси най-често става чрез средиземноморските циклони. Те се проявяват най-силно през студеното полугодие, ето защо средиземноморското климатично влияние е най-добре изразено през преходните сезони и зимата.

Климатичното влияние на Черно море е ограничено. Проявява се в тясна ивица с ширина 40-60 км. навътре в сушата. Това се обуславя от малката му водна площ и разположението му на изток от територията на страната. По този начин формираните или трансформирани над него въздушни маси се отнасят предимно на изток. Неговото влияние е по-чувствително през летния сезон, когато добре изразена е денонощната смяна на бризовата циркулация.

За засилване на континенталните черти на нашия климат допринася и обширната територия на Балканския полуостров. Тя обуславя формирането на термични антициклони през зимата, а през лятото застояващия се въздух над нея се нагрява и придобива черти близки до тези на континенталните тропични маси.

Релефът на България също оказва многообразно влияние върху климата. Това се дължи на неговата мозаечна структура. За формирането на климата от значение са както позитивните, така и негативните форми на релефа. Планините оказват влияние върху климата с надморската си височина, посоката на простиране, изложението на склоновете и др.

Метеорологичните условия на 2018г. се характеризират с валежна и мека зима, дъждовна пролет, топло и сухо лято и близка до климатичните норми есен. За Република България средна годишна температура в 12.6 °С. През 2018 г. годишната температура на въздуха за районите с надморска височина (н.в.) до 800 m е средно с 1.5 °С над нормата.

В Доклада за екологична оценка ще бъде представена информацията относно климата и климатичните условия в България т.ч. причини и тенденции за настъпващи климатични изменения.

IV.1.2. Качество на атмосферен въздух

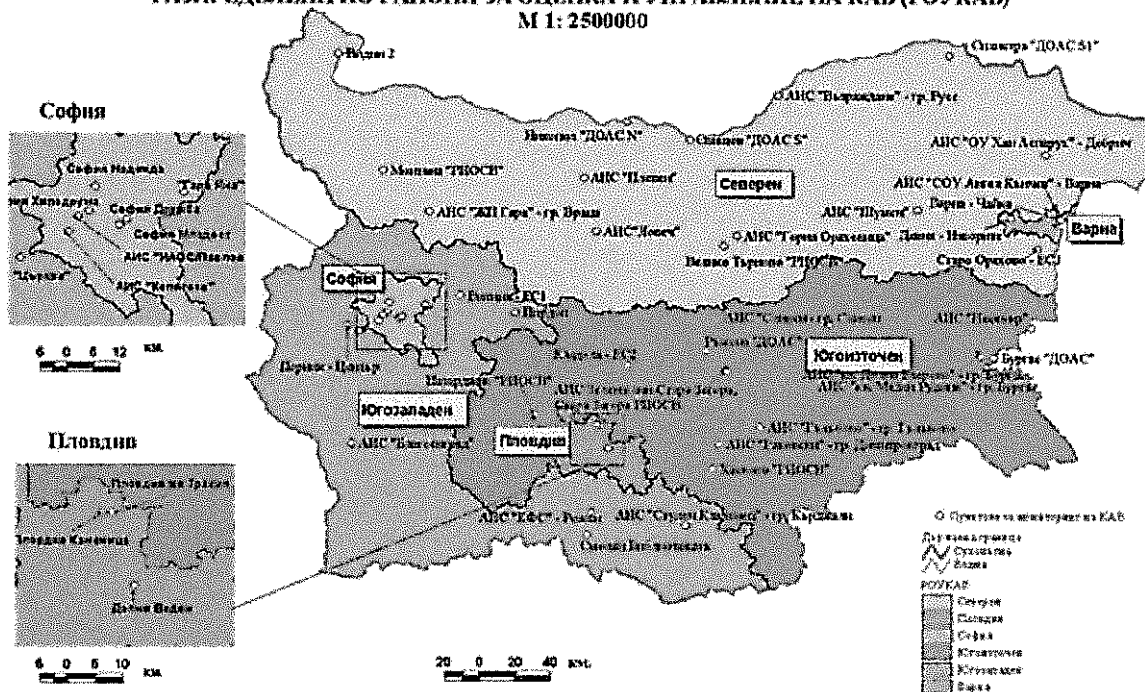
В доклада за екологична оценка ще бъдат представени и анализирани данни относно:

- Емисии на вредни вещества във въздуха на национално ниво;
- Емисии на киселящи вещества (SO₂, NO_x и NH₃)
- Емисии на прекурсори на озон;
- Качеството на атмосферния въздух;

Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство територията на страната е разделена на шест Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Агломерация Столична, Агломерация Пловдив, Агломерация Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен. Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва по райони, като се отчита спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол.

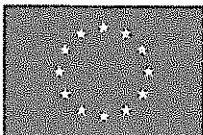
Фигура № IV.1.2 Пунктове за мониторинг на КАВ, разделени по РОУКАВ

ПУНКТОВЕ ЗА МОНИТОРИНГ НА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (КАВ) НА БЪЛГАРИЯ,
РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО РАЙОНИ ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА КАВ (РОУКАВ)
М 1: 2500000

Замърсяването на въздуха е една от основните екологични причини за редица заболявания в Европа.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Фините прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}) и озон (O₃) са най-проблемните замърсители по отношение на човешкото здраве, следвани от бензо(а)пирен (индикатор за полициклични ароматни въглеводороди) и азотен диоксид (NO₂). Най-силно засегнати от въздействието на високите концентрации на озон (O₃), амоняк (NH₃) и азотни оксиди (NO_x) са екосистемите и горите във високопланинските райони.

Замърсяването с ФПЧ₁₀ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в страната и процентът на населението, живеещо при нива на замърсяване с ФПЧ₁₀ над допустимите норми е много висок – 65.1 % от 3.3 млн. население, живеещо в населени места, в които се контролира този замърсител.

През 2018 г. е регистрирано едно превишение на прага за предупреждаване на населението за озон (три последователни концентрации над 240 µg/m³) в АИС „София – Дружба“.

Продължава тенденцията за превишение на СЧН и на СДН за серен диоксид в гр. Гълъбово. Основните източници на серен диоксид в Югоизточен РОУКАВ са топлоелектрическите централи от енергиен комплекс „Марица Изток“.

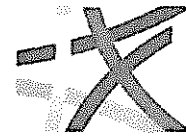
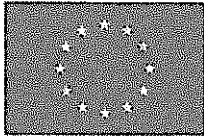
В Доклада за екологична оценка, анализа на качеството на атмосферния въздух (КАВ) ще бъде направен, въз основа на данни от тримесечните бюлетини и Национални и регионални доклади за състоянието и опазването на околната среда на Изпълнителната агенция по околна среда и РИОСВ, за всички РОУКАВ в България.

IV.1.3. Състояние на повърхностните води

По отношение на повърхностните води, водният потенциал на Република България се формира от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав. Повърхностните води обхващат речните, езерните и блатните води, като речните са основната част от водните ресурси на България. Сравнително малката площ на страната, близостта ѝ до Черно и Егейско море, както и комплексът от геолого-геоморфоложките особености, са причина реките в България да са къси и с малък средногодишен отток.

Опазване качеството на природните и питейни води е първостепенна задача на обществото, за да се гарантират здравословни условия за живот на индивида и висок стандарт на общественото здраве. През периода 1996-2018 г. се запазва тенденцията, наблюдавана през последните години за подобряване на качеството на водите. Въпреки тази тенденция все още има водни тела определени в риск, като за подобряване на състоянието им са изготвени програми от мерки за достигане на добро екологично състояние. През 2018 г. се наблюдава запазване на тенденцията за подобряване качеството на повърхностните води в Република България по отношение на основните физико-химични показатели, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план.

По отношение на биологичните индикатори за повърхностни води от категория „реки“, при 51% от наблюдаваните пунктове не се постигат целите за добро състояние и

за категория „езеро“ при 53 % от наблюдаваните пунктове не се постигат целите за добро състояние. В периода 1999 – 2018 г. се наблюдава постепенно подобряване на качеството на подземните води за по-голяма част от показателите. Процентът на пунктовете, в които средногодишните стойности надвишават стандартите за качество (СК) на подземните води, показва тенденции на намаляване за всички показатели, с изключение на нитратите.

В Доклада за екологична оценка ще бъде разгледана подробно информация относно екологичното и химично състояние на повърхностните води, както и риска от наводнения, по Басейнови дирекции, съгласно Плановете за управление на водите (ПУРБ) 2016-2021г. и Плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021г.

IV.1.4. Състояние на подземните води

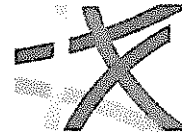
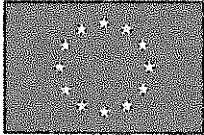
Подземните води в България имат повсеместно разпространение и играят важна роля за формирането на околната среда. По произход, физико-химични свойства и цели, за които се използват, подземните води в България се делят на три основни вида – пресни, минерални и високоминерализирани.

Съгласно ПУРБ 2016 – 2021 г. на районите за басейново управление в България са обособени 169 подземни водни тела. От тях 50 са в Дунавския район, 40 – в Черноморския район, 41 – в Източнорубеломорския район и 38 подземни водни тела в Западнорубеломорския район.

На територията на страната се осъществява мониторинг на подземните води, чрез изградените: пунктове за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води, пунктове за мониторинг на зони за защита на водите, както и пунктове за мониторинг на количественото състояние на подземните води – измерване на водно ниво в кладенци и на дебити на извори.

Индикаторите за оценка на химичното състояние на подземните води представляват средногодишните стойности на концентрациите на замърсителите, определени с Наредба №1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води: активна реакция (рН), електропроводимост, обща твърдост, перманганатна окисляемост, амониеви йони, нитрати, нитрити, сулфати, хлориди, фосфати, натрий, калций, магнезий, цинк, живак, кадмий, мед, никел, олово, хром общ, желязо, манган, арсен, тетрачлоретилен и тричлоретилен и пестициди.

През 2018 г. процента на пунктовете, в които се установяват наднормени стойности на средногодишните концентрации на нитрати е 11.5 % от общия брой пунктове за страната (което е по-ниско в сравнение с 2017 г. (12.4 %), 2016 г. (13.93%) и 2015 г. (14.37%).

Установените превишения на СК за нитрати са главно в пунктове привързани към най-плитките кватернерни или кватернерно–неогенски подземни води. От общо 169 подземни водни тела – са установени замърсявания с нитрати в 41 от тях.

От дванадесетте крайдунавските низини – замърсяване с нитрати е установено в четири от тях: Брегово-Новоселска низина, където от 3 мониторингови пункта – два са показали средногодишни стойности над стандарта за качество (СК 50 mg/l); Карабоазка низина – със превишение над СК за средногодишната стойност за нитратни йони в един от трите от налични мониторингови пункта; Порови води в Кватернера - Островска низина – от наблюдаваните два мониторингови пункта е замърсен 1 и в ПВТ - Порови води в Кватернера - Попинско-Гарванска низина – средногодишната стойност в единствения мониторингов пункт е превишавала 50 mg/l.

В Доклада за екологична оценка ще бъде разгледана подробно информация относно химичното и количествено състояние на подземните води в България.

При оценка на текущото състояние на подземните води ще се използва основно и актуална информацията в ПУРБ 2016-2021 г. на четирите басейниви дирекции.

IV.1.5. Състояние на земните недра

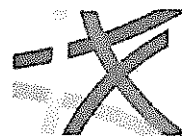
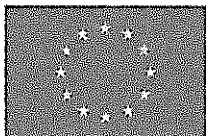
Съвременният природногеографски облик на територията на България е плод на продължително и сложно развитие, началото на което е поставено в геоложкото минало. Основните форми на релефа са се образували при действието на нагъвателните, разседните, вулканските и седиментационните процеси, особено през последния неотектонски етап от развитието на територията на страната. В България са разпространени трите основни вида скали с различен произход и възраст – магмени (масивни), седиментни и метаморфни.

В Доклада за екологична оценка ще бъде разгледана подробно информация геоложкия строеж и тектонските особености на територията на България както и негативните геоложки процеси в България (свлачища; срутища и др. по информация от дружествата по геозащита в България)

IV.1.6. Състояние на почвите и земеползването

Територията на България се характеризира с голямо разнообразие на почвената покривка. Съгласно класификацията на почвите на Земята от FAO у нас са установени 8 от всички 28 висши таксономични единици на почвите.

Почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди, и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди). Почвените замърсявания могат да бъдат: дифузни (с основен източник земеделските практики и атмосферното замърсяване) и

локални (минни обекти и индустриални предприятия). В резултат на локалните и дифузните почвени замърсявания настъпват промени в състоянието на почвата и качеството на произвежданата продукция.

През 2018 г., обработваемите земи и постоянно затревените площи се характеризират с високо съдържание на органичен въглерод, азот и средна запасеност с фосфор в двете дълбочини: съответно 0-20cm/20-40cm за обработваеми земи и 0-10cm/10-40cm за постоянно затревени площи.

За оценка на киселинността на почвите през 2018 г. са взети 456 почвени проби, направени са 3192 анализи, набрани от 57 пункта от мониторинговата мрежа. През 2018 г. степента на вкисляване в пунктовете за мониторинг се запазва. Очертава се тенденция към намаляване на степента на вредно вкисляване и на съдържанието на обменен алуминий, както и леко увеличаване на степента на наситеност с бази.

За оценка на засолеността на почвите през 2018 г. са взети 288 почвени проби, направени са 2304 анализи, набрани от 12 пункта от мониторинговата мрежа. Проявяването на естественото засоляване на почвите в неговия хидроморфен стадий е свързано преди всичко с високо ниво на подпочвените води /минерализирани в различна степен/, с влошени условия за естествен дренаж, с периодични летни засушавания в повечето от равнинните райони на страната, с особеностите на мезо- и микрорелефа и с някои други фактори с локално значение.

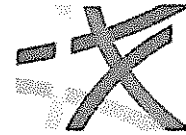
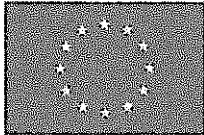
Най- силно е засоляването в Пловдивска област /с. Белозем, с. Костиево и с. Бенковски/ и Варненска област /с. Тръстиково/.

В Доклада за екологична оценка на ПРР 2021-2027 г. ще бъде разгледана подробно информацията относно състоянието на почвите и тяхното земеползване. В ДЕО ще бъде представена информацията относно съдържанието на почвите с биогенни елементи, влагосъдържание, замърсяване с тежки метали и металоиди, вкисляване, засоляване, почвена ерозия.

IV.1.7. Състояние на ландшафт

Класификационната система на ландшафтите в България е изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България. Ландшафтната система включва 4 класа ландшафти: равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински, обхващащи 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти. Съгласно ландшафтното райониране (География на България, 1997 г.) страната е поделена на четири области:

- Севернозонална област на Дунавската равнина – обхващаща 4 подобласти и 33 района;
- Старопланинска област – обхващаща 4 подобласти и 21 района;

- Южнобългарска планинско-котловинна област - обхващаща 10 подобласти и 50 района; Междупланинска зонална област на южнобългарските низини и ниски планини - обхващаща 6 подобласти и 23 района.

Типологията на ландшафтите в България е направена съобразно природните условия и спецификата на ландшафтните компоненти. Един от основните фактори за дефиниране на ландшафтните типове е релефа. Въз основа на това се използва следната качествена структура на територията на страната по надморска височина:

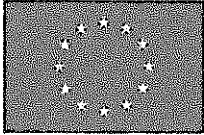
- Низинен релеф (0-200 м.н.в.). Заема 31.5 % от територията на страната и обхваща части от Дунавската равнина, Горнотракийската низина, Бургаската низина, крайбрежната черноморска ивица и др.;
- Равнинно-хълмист релеф (200-600 м.н.в.). Заема най-голямата част от територията на България (41 %) и обхваща части от Дунавската равнина, Задбалканските полета (Карловско, Казанлъшко, Твърдишко и др.), част от котловинните полета по поречието на р. Струма (Благоевградско, Симитлийско), част от земите на Източното Средногорие, средното поречие на р. Тунджа и др.;
- Нископланински релеф (600-1000 м.н.в.). Заема 15.2 % от територията на страната. В него се включват сравнително по-високата част от Предбалкана, част от Стара планина, Средногорието, планините в Краището.
- Среднопланински релеф (1000-1600 м.н.в.). Заема площ от 9.8 % от територията на България и обхваща части от Предбалкана, значителна част от Стара планина, част от Средногорието и Родопите;
- Високопланински релеф (над 1600 м.н.в.). Заема 2.5 % от територията на страната. В него се включват Рила и Пирин. Средната надморска височина за страната е 470 м, и като цяло тя намалява от юг на север и от запад на изток. Чувствителните ландшафти обхващат уникалните ландшафти на природните забележителности, които са под законова защита.

В Доклада за екологична оценка на ПРР 2021-2027 г. ще бъде разгледана подробна информация относно характеристика и състоянието на ландшафтите в България.

IV.1.8. Биологично разнообразие в България – растителен и животински свят

Биологичното разнообразие на България се определя от множество фактори, основните от които са географско разположение, релеф, климат, скален състав, почви, наличие на естествени водни тела, характер на антропогенното въздействие върху природната среда и др. Съчетанието на тези фактори определя до голяма степен структурата на биологичното разнообразие, изразена главно чрез богатството на биологични видове.

България е на едно от първите места по богатство и разнообразие на своята флора и фауна в Европа. Нейното географско положение в югоизточната част на континента,

сложното палеогеографско и палеоклиматично минало, разнообразният релеф и климат, наличието на достатъчно сладководни ресурси и близостта с Черно море, значителният горски фонд и др. са основни и важни фактори, благоприятстващи съществуването на богато и оригинално флористично и фаунистично разнообразие. Значителен е и броят на видовете, които се срещат само в България или на Балканския полуостров. Те спадат към категориите български и балкански ендемити. В много от българските пещери и южни планини са намерили убежища и са се съхранили голям брой видове животни с древен произход, предхождащ периодите на заледряване на Европа, които отнасяме днес към категорията на реликтите. Тези живи фосили, оцелели от минали геологични епохи, най-добре разкриват пред съвременните зоолози пътищата за формиране и еволюцията на българската фауна. В южните райони на страната и по черноморското крайбрежие се срещат топлолюбиви и суходлюбиви медитерански видове, а в северните и планинските райони съжителстват много видове, характерни за Средна и Северна Европа.

✦ IV.1.7.1. Флора

В доклада за екологична оценка ще бъде представена обобщена за територията на страната информация за състоянието на растителността към настоящия момент, в т.ч. за българската водораслова флора, папратообразни и семенни растения, автохтонни видове, дървета, храсти и треви, плевели и рудерали, хибридни растения, изчезнали видове, ендемити, видове, включени в Червената книга, типове природни местообитания и др.

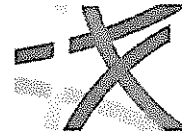
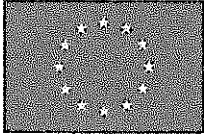
✦ IV.1.7.2. Фауна

В доклада за екологична оценка ще бъде отразена обобщена за територията на страната информация за фаунистичното разнообразие, в т.ч. на гръбначните животни, безгръбначните животни, ендемичните родове, видове и подвидове животни. Ще бъде представена информация за тенденциите в състоянието на популациите, животинските видове, обект на защита, наличие на инвазивни видове.

IV.1.8. Елементи от Националната екологична мрежа (НЕМ)

✦ IV.1.8.1. Защитени зони

Защитените зони са територии, предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение. България е на второ място в ЕС с процент от територията, която е в Натура 2000 (34.3% или 3 905 989 ха обща площ). Броят на одобрените с Решение на МС защитени зони за птиците по Директива 2009/147/ЕО е 119. Броят на одобрените с Решение на МС защитени зони за опазване на местообитанията по Директива 92/43/ЕО е 233. 13 защитени зони по двете директиви са

с пълно съвпадение на границите. Одобрените със Заповед на министъра на околната среда и водите 33 за птиците са 114 като по отношение на 33 за местообитанията няма издадени Заповеди. Установеният по Директивата за хабитатите срок е 6 години след приемане на списъка със 33 от ЕК. В България списъците са одобрени с Решения на МС - 122/2.03.2007 г., 661/16.10.2007 г., 802/04.12.2007 г., след което са одобрени от ЕК през декември 2008 г. В последствие с Решение на МС 811/16.11.2010 г., списъкът със 33 е допълнен.

✚ IV.1.8.2. Защитени територии

Към настоящия момент в България има развита мрежа от защитени територии в европейски план, включваща 1012 ЗТ с обща площ 584 642.6 ха, което представлява около 5.3% от територията и акваторията на страната. За сравнение глобалната система от ЗТ покрива 5% от земната повърхност. Характерно за системата от ЗТ е, че значителна площ и висок относителен дял имат резерватите и националните паркове – ЗТ с по-голям обхват и по-строг режим на опазване и управление, който напълно изключва (в резерватите) или силно ограничава (в националните паркове) антропогенното въздействие. В България има 55 резервата с обща площ 77 064.9 ha и 3 национални парка с обща площ 150 362.3 ha. Останалите категории ЗТ се разпределят както следва: природни забележителности – 345, природни паркове – 11, защитени местности – 563.

В Доклада за екологична оценка на ПРР 2021-2027 г. ще бъде разгледана подробна информация относно вида и броя на защитените територии и защитени зони в България.

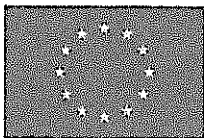
IV.1.9. Културно-историческо наследство

Културното наследство е неизменна част от околната среда и може да се определи като „антропогенна околна среда“. В доклада за ЕО ще бъдат разгледани очакваните въздействията при реализиране на проектите, подхода и действията, които гарантират своевременното разкриване и опазване на културно-историческото наследство.

В доклада за екологична оценка ще бъде представена кратка историческа справка и информация за културните ценности и тяхното състояние.

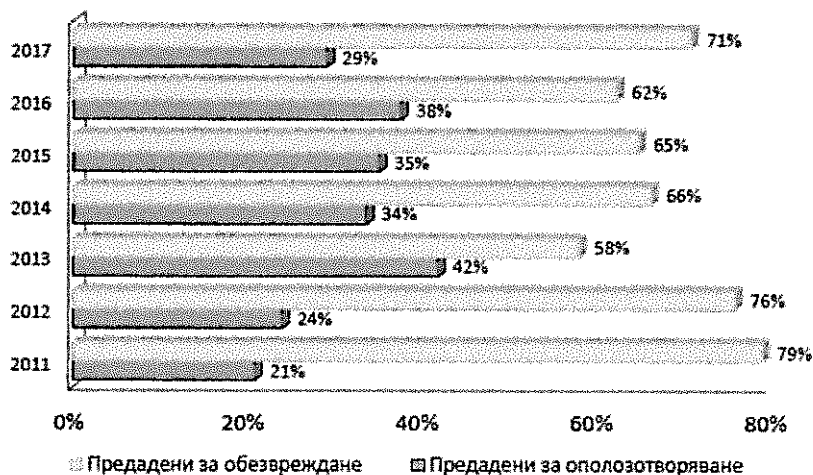
IV.1.9. Отпадъци

Отпадъците се приемат като екологичен, социален и икономически проблем, а нарастващото потребление и „консуматорското“ поведение на обществото продължават да произвеждат големи количества отпадъци. Необходими са големи и разнородни усилия за предотвратяване на образуването им. Отпадъците представляват и загуба на материални ресурси (чрез метали и други материали, които могат да се рециклират), а в същото време имат и потенциал като енергийни източници. Прилагането на дейностите

по третиране на отпадъци като повторна употреба и рециклиране са благоприятни за околната среда, водещи до отклоняване на отпадъци от депата.

През последните години се запазва едно сравнително постоянно ниво на отпадъците, предадени за оползотворяване, което е показателно за усилията рециклиране на отпадъци на национално ниво и прилагането на йерархията при практиките за управление на отпадъците (Фигура IV.1.9).

Фигура IV.1.9. Дейности по третиране на отпадъци, %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.

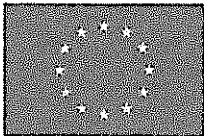
В Доклада за екологична оценка ще бъде направена подробна характеристика за вида, количеството и инфраструктурата за управлението на отпадъците към момента на изработване на програмата.

IV.1.10. Вредни физични фактори

За ограничаване на вредното въздействие на шума в околната среда е приета Директива 2002/49/ЕО от 25.06.2002 г. за оценка и управление на шума в околната среда. Основните ѝ изисквания са въведени в националното ни законодателство чрез Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) и подзаконовата нормативна база към него. Проблемите, свързани с наднормени шумови нива в България и въздействието им върху околната среда и здравето на хората са следствие от: транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт; въздушен транспорт; локални обекти – промишлени предприятия, депа за отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води, паркинги, спортни площадки, работилници, търговски обекти, увеселителни заведения, сервиси за услуги и др.

В Доклада за екологична оценка ще бъдат разгледани подробно идентифицираните вредни физични фактори в т.ч. пунктове за следене на акустичната обстановка, част от мониторинговата мрежа на РЗИ в България и др.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

IV.1.11. Население и човешко здраве

Към 31 декември 2019 г. населението на България е 6 951 482 души, което е намаление спрямо 2018г. с 48 557 души, или с 0.7%, съгласно Националният статистически институт.

Днешното здраве и демографско състояние на българското население е резултат от продължително действие на множество фактори и влияния. Една част от тях са свързани с общи тенденции в демографското развитие на европейските страни, други – със специфичните особености историческото, социално-икономическото и културно развитие на България.

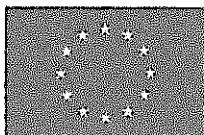
Анализът на данните за основните здравно-демографски показатели в ежегодните доклади за здравето на гражданите ясно показва, че в момента България, е изправена пред много по-сериозни предизвикателства, свързани с:

- Влошаване на демографската структура и застаряване на населението;
- Неблагоприятно съотношение между раждания и аборти;
- Високо ниво на майчина и детска смъртност;
- Високо ниво на обща смъртност;
- Високо ниво на преждевременна смъртност;
- Ниска продължителност на живот в години;
- Нарастваща заболяемост от хронични незаразни болести, свързани с начина на живот;
- Високо ниво на психични разстройства;
- Висок относителен дял на лицата със степен на увреждане и трайна неработоспособност.

В доклада за екологична оценка ще бъде направен анализ по отношение на текущите стойности на показателите местоживееене на населението, гъстота на населението, разпределение на населението по пол и възраст, миграционни процеси – механичен прираст, раждаемост и естествен прираст, смъртност, здравно състояние на населението (заболяемост).

IV.1.12. Материални активи

Материалните активи са компонент на антропогенната среда, който силно ще бъде засегнат от ПРР 2021-2027. В рамките на ПРР 2021 - 2027 г. се очаква да бъдат повлияни някои от следните видове инфраструктура: сграден и жилищен фонд, инфраструктура за

пешеходци и хора с увреждания, градска улична мрежа, културна инфраструктура, здравеопазване и др.

В доклада за ЕО ще бъде направен анализ на инфраструктурата и материалните активи, които потенциално ще бъдат засегнати от ПРР 2021-2027г.

V. Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагането на ПРР 2021-2027г

Въз основа на подробната характеристика на аспектите на околната среда, в доклада за екологична оценка ще бъде извършен анализ на очакваното развитие на околната среда, в случай, че ПРР 2021-2027г. не се реализира. По този начин ще бъде оценено въздействието на т.нар. „нулева алтернатива” или отказа от реализирането на ПРР. Ще бъде използвана следната таблична матрица:

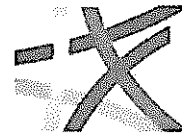
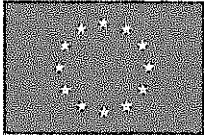
<i>Компонент/Фактор на околната среда</i>	<i>Евентуално развитие без прилагане на ПРР 2021-2027г.</i>

VI. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на ПРР 2021-2027 г.

Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента, както и на предвижданията на ПРР 2021-2027 г., в тази точка ще бъде обърнато внимание на онези територии, които ще са най-значително засегнати от програмата (всички градски общини на територията на България). Специално внимание ще се обърне на зони и територии с особен статут – защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, защитени територии по Закона за защитените територии, зони за защита на водите, чувствителни зони, нитратно уязвими зони, райони със значителен потенциален риск от наводнения, обекти, подлежащи на здравна защита, предприятия с нисък и висок рисков потенциал и др.

VII. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ПРР 2021-2027 г., включително отнасящи се до райони с особено екологично значение

В тази част на доклада за екологична оценка ще бъде извършен анализ и оценка на съществуващите екологични проблеми, установени на национално ниво. В резултат на анализа, ще бъдат изведени и основни изводи за екологичните проблеми, за чието разрешаване ще допринесе прилагането на ПРР 2021-2027г., някои от които са напр. чрез прилагането на мерки и проекти за подобряване качеството на атмосферния въздух (саниране на многофамилни жилищни сгради, екологичен градски транспорт и др.)

VIII. Цели на опазване на околната среда на национално и международно ниво и начина, по който са взети предвид при изготвянето на ПРР 2021-2027 г.

В този раздел ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите, които поставят цели по опазване на околната среда на национално и международно (европейско) равнище, които имат отношение към ПРР 2021-2027 г., като въз основа на анализа, ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в програмата тези цели и екологични съображения са взети предвид.

При установяване на противоречие между екологичните цели и съображения и предвижданията на ПРР 2021 - 2027 г. ще бъдат направени съответните подходящите препоръки, които да бъдат отразени в проекта на програмата с цел постигането на неговото съответствие с екологичната политика на национално и международно ниво.

IX. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, в т.ч. и трансгранични въздействия върху околната среда в други държави

В този раздел ще бъдат идентифицирани, описани и оценени мерките и проекти, които ще бъдат финансирани в рамките на приоритетните оси на програмата. Ще бъде направена оценка относно вероятните значителни отрицателни въздействия от тяхното прилагане върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзки между тях в т.ч. дали те са: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни.

По отношение на **трансгранични въздействия върху околната среда на други държави**, предвижданията на проекта на ПРР 2021-2027 г. на този етап по характер, същност и мащабност на идентифицираните мерки и дейности по приоритетни оси не предполагат възникването на трансгранично въздействие върху околна среда на други държави. В обхвата на ПРР 2021-2027 г. дейностите ще се изпълняват в градските ареали на територията на 40 градски общини в България. В доклада за екологична оценка ще бъде подробно и задълбочено оценена възможността за евентуално трансгранично въздействие на програмата. Въз основа на анализите и оценки на въздействието ще бъдат изведени обобщени изводи, относно въздействието на ПРР 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве, вкл. трансгранично.

Тъй като ПРР има предвиждания на няколко нива на подробност, въздействието върху околната среда и здравето на хората ще бъде оценено и таблично, включващо: Ниво „Стратегически цели, Специфични приоритети, Конкретни мерки“. Оценката ще бъде извършена в следната примерна матрица (таблица IX.1):

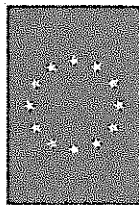

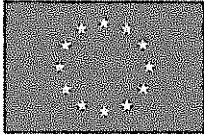
Таблица № IX.1

Стратегическа цел, специфични приоритети, Конкретни мерки и цели	Стратегическа цел	Стратегически приоритет	Мярка	Възможни последици											Степен на въздействие и пояснения				
				преки	косвени	вторични	кумулятивни	едновременни	обратимо	необратимо	краткосрочни	дългосрочни	постоянни	временни		положителни	отрицателни		

В този раздел на доклада за ЕО ще бъде направена оценка на очакваните въздействия от реализирането на ПРР 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве, като се ползва структурата, по която са описани аспектите на околната среда и човешкото здраве, по-горе в настоящото задание.

При оценката на вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве ще се вземе предвид характерът за взаимодействие и синергията между различните въздействия, а именно: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност“ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

X. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПРР 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве

На база на резултатите от извършените в предходната точка анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на реализирането на ПРР 2021-2027 г., ще бъдат предложени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на програмата върху околната среда и човешкото здраве.

Мерките ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като:

- мерки за отразяване в окончателния вариант на програмата;
- мерки за изпълнение при прилагане на програмата.

При предлагането на мерките ще бъдат съобразени и получените резултати от етапите на провеждане на консултации по време на изготвяне на доклада за ЕО.

XI. Описание на мотивите за избор на разглежданите алтернативи и на методите за извършване на екологична оценка, включително трудности при събиране на необходимата информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау

В раздела ще бъде направено описание на мотивите, които са довели до избора на приетата за ПРР 2021-2027 г. алтернативи от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве.

Ще бъде оценена и т.нар „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализацията на програмата. Оценката на „нулевата алтернатива“, т.е. отказ от реализирането на ПРР 2021-2027 г. ще бъде направена в т. V на ДЕО, където ще бъде анализирано развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането му.

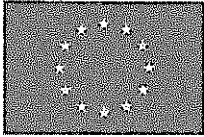
XI.1 Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация

Основният подход, който ще се следва е изготвяне на документация по екологична оценка при изпълнение на законовите и подзаконовите нормативни изисквания по ЕО, както и наличните указания, ръководства и препоръки за извършването им на национално и европейско ниво

Основни методически документи, които ще бъдат ползвани са указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите - <https://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>,

Основните методически документи, които ще бъдат използвани от експертите отговорни за разработване на ДЕО са:

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

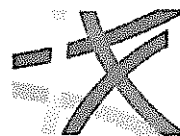
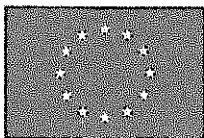

- Указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Европейската комисия и на страницата на МОСВ;
- Ръководство на Европейската комисия за прилагането на Директива 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за интегриране на изменението на климата и биоразнообразието в стратегическата екологична оценка (Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment), 2013 г., публикувано на интернет страницата на Европейската комисия;
- Ресурсно ръководство за подпомагане прилагането на Протокола за стратегическа екологична оценка, 2011 – ИКЕ-ООН.

Основни **нормативни документи**, с които доклада за екологична оценка ще бъде съобразен са:

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за ограничаване изменението на климата;
- Закон за водите;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за почвите;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за защитените територии;
- Закон за опазване на земеделските земи и Правилник за прилагането му;
- Закон за културното наследство;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за горите;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Закон за здравето;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
- Други подзаконовни нормативни актове в областта на биологичното разнообразие, отпадъците, въздуха, водите, почвите, шума и др.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 "Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Като **източници на информация** ще бъдат използвани:

- Статистически данни, доклади и бюлетини на МЗ, БДУВ, РИОСВ, НСИ и ИАОС;
- Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда (най-актуалният към момента на изготвяне на ДЕО – 2019 г.), ИАОС;
- Стратегии, планове и програми, имащи отношение към ПРР 2021-2027 г.;
- Стратегии, планове и програми на национално и международно (европейско) ниво, поставящи цели по опазване на околната среда;
- Литературни източници на информация за компонентите и факторите на околната среда (климатични фактори, геология, хидрология, ландшафт, растителност, животински свят и др.).

В хода на изпълнение на доклада за екологична оценка ще бъдат описани и преценени по значимост срещаните трудности при събиране на информация, включително липсата на ноу-хау при набавянето на информация.

За изготвяне на настоящото задание е използвана следната **документация**:

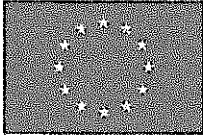
- Проект на програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Актуализация на Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.
- Нормативна база за разработване на оперативните програми за програмен период 2021-2027 г.;
- Статистически данни, доклади и бюлетини на БДУВ, РИОСВ, НСИ и ИАОС;
- Друга документация, предоставена от Възложителя;

XIII. Описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ПРР 2021-2027 г.

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ПРР 2021-2027 г., ще бъдат препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на програмата. Мерките ще съдържат измерими индикатори, по чиято стойност ще се определя наличието или липсата на значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на програмата.

Съгласно изискванията на чл. 30 от Наредбата за условията и реда за извършване на планове и програми ще бъде предложен начин за докладване изпълнението на мерките за наблюдение и контрол при прилагането на ПРР 2021 -2027 г.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0002 “Бюджетна линия на отдел „Оценка, информация и публичност/ „Координация и оценка“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

XIV. Заключение на екологичната оценка

Въз основа на резултатите от прогнозите, които ще бъдат направени в Доклада за ЕО, както и получените становища по време на процедурата по ЕО, екипът от експерти ще направи своето заключение относно предполагаемото значително въздействие на ПРР 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве.

XV. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на ПРР 2021-2027 г. и извършване на екологичната оценка

В раздела ще бъдат описани всички получени в хода на процедурата по екологична оценка становища, както и начина им на отразяване в Доклада за екологична оценка, както и мотивите за тяхното приемане или неприемане.

XVI. Нетехническо резюме на екологичната оценка

Като отделно приложение към Доклада за екологична оценка ще бъде изготвено нетехническо резюме, в което ще бъде представена съкратена информация по основните раздели на Доклада за екологична оценка, несъдържаща технически термини, при спазване на разпоредбата на чл.17, ал. 3 от Наредбата за ЕО. Освен текстовата част, резюмето ще съдържа необходимите и налични материали (карти, схеми и др.)

XVII. Приложения към доклада за екологична оценка

Освен нормативно изискващото се нетехническо резюме, което е отделно приложение, под формата на приложения към Доклада за екологична оценка ще бъдат предоставени проект на ПРР 2021-2027 г., копия на становища, получени в резултат на консултациите по заданието за обхват и съдържание на доклада за ЕО и други приложения, при необходимост.